

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 17/1979-80 med anledning av ltm Mirjam Öbergs m.fl.hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om utredning rörande möjligheterna att inrätta en samlevnadsrådgivning på Åland.

Landstinget har över nämnda motion inbegärt lagutskottets utlåtande. Med anledning härav ber utskottet, som i ärendet hört socialchefen Bengt Linde, socialdirektören Leif Jansson, ledande läkaren vid Ålands Folkhälsoförbund Karl Fagerlund, psykologen Inger Johansson och vikarierande översköterskan Barbro Moliis vid Ålands Mentalvårdsbyrå, vördsamt få anföra följande.

Utskottet har erfarit att en stor del av de skilsmässor som förekommer i landskapet gäller yngre par, vilka ofta också har små barn. Orsakerna till skilsmässorna varierar naturligtvis men ofta har de i alla fall en sak gemensam. Från början små problem och störningar i förhållandet makarna emellan har vuxit så stora att de inblandade inte längre kan bemästra situationen.

~~Skilsmässa~~ torde i många fall kunna undvikas om de inblandade parterna kunde förmås lösa sina problem i ett tidigare skede. Härtill krävs dock i regel hjälp och stöd av någon utomstående som kan skapa en förtroendefull atmosfär. Tyvärr upplevs situationen så som i motionen nämns, det vill säga att den som söker hjälp ofta vänder sig till fel instans.

Enligt utskottet vore det därför nödvändigt med en särskild samlevnadsrådgivning i landskapet. I Sverige finns det samlevnadsrådgivning och enligt vad utskottet erfarit är det ett stort antal människor som begagnar sig av dess tjänster. Även i riket förekommer samlevnadsrådgivning i viss utsträckning.

Fastän samlevnadsrådgivning inte är en uppgift för landskapet vore det ändå lämpligt att landskapsstyrelsen, för att få till stånd en sådan verksamhet, utreder frågan. Till en början kunde samlevnadsrådgivningen förslagsvis handhas av landskapsföreningen Folkhälsan i samarbete med Ålands Folkhälsoförbund. Givetvis bör det finnas möjlighet att vid behov remittera hjälpsökande för medicinsk och psykiatrisk rådgivning och vård.

Den eller de personer som skulle komma att fungera som rådgivare i samlevnadsfrågor borde också ägna sig åt förebyggande verksamhet. Enligt utskottet kunde man förutom vanlig byråverksamhet tänka sig exempelvis:

- att samlevnadsfrågor skulle behandlas i olika skolor,
- att samlevnadsrådgivaren i samband med moderskapsrådgivningen skulle vara nyblivna föräldrar till stöd, samt
- att rådgivaren skulle ordna föredrag, diskussioner och kurser i samlevnadsfrågor.

Väl medvetet om svårigheterna att komma i kontakt med de hjälpbehövande, anser utskottet att det i samlevnadsrådgivningen bör läggas stor vikt vid förebyggande åtgärder. Verksamheten borde också i mån av möjlighet vara uppsökande eftersom de människor som har samlevnadsproblem ofta såväl inför sig själva som inför andra har svårt att erkänna att de inte ensamma förmår lösa sina problem.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå att Landstinget måtte hemställa om att landskapsstyrelsen utreder möjligheterna att anordna samlevnadsrådgivning i landskapet.

Mariehamn den 3 mars 1980.

På lagutskottets vägnar:

Sune Carlsson
ordförande

Lars Karlsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carlsson, viceordföranden Berg (delvis), ledamöterna A. Häggblom, B. Häggblom (delvis) och Lindfors (delvis) samt ersättarna Eriksson (delvis) och Jansson (delvis).